Reg. No. : ....

Name : ....

FY-318

FIRST YEAR HIGHER SECONDARY MODEL EXAMINATION – 2021

Part – III

SANSKRIT SAHITYA

(Optional)

Maximum : 80 Scores

Time : 2½ Hours

Cool-off time : 20 Minutes

निर्देशाः

- 20 निमेषाः समाश्वाससमयः । प्रश्नान् पठितुम् इच्छानुसारं चयितुम्, उत्तराणि क्रमीकर्तुं च अयं समयः उपयोक्तव्यः ।
- प्रश्नस्य निर्देशान् सश्रद्धं पठित्वा अवगत्य च उत्तराणि लेखनीयानि ।
- प्रश्नानाम् अङ्काः तत्र तत्र दत्ताः । उत्तरलेखनाय समयः अङ्काः च परिगणनीयः ।

നിർദ്ദേശങ്ങൾ:

- 20 മിനിറ്റ് സമാശ്വാസ സമയമാണ്. ഈ സമയം ചോദ്യങ്ങൾ വായിക്കുന്നതിനും ഇഷ്ടമുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കന്നതിനും ഉത്തരങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യാനും ഉപയോഗിക്കാം.
- ഓരോ ചോദ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വായിച്ചു മനസിലാക്കിയ ശേഷം ഉത്തരമെഴുതുക.
- ഓരോ ചോദ്യത്തിനുമുള്ള സ്കോർ അതോടൊപ്പം നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഉത്തരമെഴുതുമ്പോൾ സമയവും സ്കോറും പരിഗണിക്കണം.

DITTO WS

I. 1-8 प्रत्येकस्य प्रश्नस्य एकैकः अङ्कः ।

1 മുതൽ 8 വരെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് 1 സ്കോർ വിതം. **(8 × 1 = 8)**

(1) कर्णभारस्य कर्ता कः ?

(व्यासः, भासः, कालिदासः)

(2) विद्वान् कुत्र पूज्यते ?

(सर्वत्र, अन्यत्र, एकत्र)

(3) पञ्चतन्त्रस्य कर्ता कः ?

(विष्णुशर्मा, अमरसिंहः, भोजराजः)

(4) 'स्म' योगे कस्य कालस्यार्थं लभते ।

(वर्तमानकालस्य, भूतकालस्य, भाविकालस्य)

(5) आदिकविः कः ?

(वाल्मीकिः, व्यासः, भासः)

(6) पवनसम्भवः कः ?

(हनूमान्, सुग्रीवः, बालिः)

(7) कुलशेखरः कस्य राज्यस्याधिपः आसीत् ?

(चेरराज्यस्य, चोलराज्यस्य, पाण्ड्यराज्यस्य)

(8) डॉ. के.एन् एषुत्तच्छन् महाशयस्य जन्मदेशः कः ?

(कुन्नत्तूर, पट्टाम्बि, मेल्पुत्तूर)

II. 9-16 प्रत्येकस्य प्रश्नस्य अङ्कद्वयम् ।

9 മുതൽ 16 വരെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് 2 സ്കോർ വീതം. **(3 × 2 = 6)**

प्रदत्तेषु प्रश्नत्रयस्य उत्तराणि लिखत ।

തന്നിരിക്കുന്നവയിൽ നിന്നും മൂന്ന് ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരമെഴുതുക.

(9) उदाहरणानुसारं पदच्छेदं लिखत ।

उदा : इत्येतत् → इति + एतत् ।

(क) इत्यवदत् → ______ + ______ ।

(ख) इत्येवम् → ______ + ______ ।

(10) एकपदं लिखत ।

(क) अन्यो देशः ______ ।

(ख) शास्त्रेषु पारंगताः ______ ।

(11) पूरयत ।

(क) वसुधैव ______ ।

(ख) आलोचनामृताः ______ ।

(12) उदाहरणानुसारं सन्धत्त ।

उदा : एकः + तु → एकस्तु ।

(क) ______ + ______ → वस्तुतस्तु ।

उदा : न + एव → नैव ।

______ + ______ → चैव ।

(13) पेटिकां पठित्वा रामपाणिवादस्य ग्रन्थद्वयं चित्वा लिखत ।

राघवीयम्, विश्वभानुः, तपतीसंवरणम्, चन्द्रिका ।

(14) प्रदत्तेषु उपमालङ्कारस्य उदाहरणं चित्वा लिखत ।

(क) हंसीव कृष्ण ते कीर्तिः स्वर्गङ्गामवगाहते ।

(ख) त्वल्लोचनसमं पद्मं त्वद्वक्त्र सदृशो विधुः ।

(ग) लिम्पतीव तमोऽङ्गानि वर्षतीवाञ्जनं नभः ।

(15) अधः प्रदत्तां पेटिकां पठित्वा भासस्य रूपकद्वयं चित्वा लिखत ।

अभिज्ञानशाकुन्तलम्, स्वप्नवासवदत्तम्, आश्चर्यचूडामणिः, बालचरितम्, मृच्छकटिकम् ।

(16) अधः प्रदत्तस्य पदद्वयस्य गणनाम कोष्ठकात् चित्वा लिखत ।

(क) भवति ।

(ख) गच्छति ।

(नगणः, मगणः, यगणः, सगणः)

III. 17- 23 प्रत्येकस्य प्रश्नस्य अङ्कत्रयम् ।

17 മുതൽ 23 വരെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് 3 സ്കോർ വീതം. **(3 × 3 = 9)**

प्रदत्तेषु प्रश्नेषु **त्रयाणां** प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

തന്നിരിക്കുന്നവയിൽ നിന്നും മൂന്നു ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരമെഴുതുക.

(17) अध: प्रदत्तं श्लोकांशं पठित्वा रेखाङ्कितपदानां स्थाने समानार्थकपदानि कोष्ठकात् चित्वा लिखत ।

<u>विद्वत्वं</u> च <u>नृपत्वं</u> च नैव <u>तुल्यं</u> कदाचन ।

(सर्वत्र, प्रभुत्वं, पाण्डित्यं, समम्)

(18) पदच्छेदं लिखत ।

(क) तथापि ______ + ______ ।

(ख) तन्न ______ + ______ ।

(ग) अथाभ्युदये ______ + ______ ।

(19) अधः प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा क्त्वान्त – ल्यबन्त-तुमुन्नन्ताव्ययपदानि चित्वा लिखत ।

ब्राह्मणश्रेष्ठाः एकत्र मिलित्वा भाविकार्यं प्रति पर्यालोच्य हिमालयं गन्तुं निश्चयमकरोत् ।

(क) क्त्वान्तं ______ ।

(ख) ल्यबन्तं ______ ।

(ग) तुमुन्नन्तं ______ ।

(20) कोष्ठके दत्तानि पदान्युपयुज्य संभाषणांशान् पूरयत ।

[भीरुः, व्यापादयिष्यति, सिंहस्य]

सुबुद्धिः – भोः सोदराः तत् _______ अस्तिपञ्जरं भवति ।

ज्येष्ठः – भोः _______ त्वं गृहं गच्छतु ।

सुबुद्धिः – यदि एनं सजीवं करिष्यसि ततः सर्वानपि _______ ।

तृतीयः – धिङ् मूर्खः नाहं विद्यां विफलां करोमि ।

(21) पदानि अर्थैः सह योजयत ।

वरिष्ठः – वृक्षः ।

गिरम् – श्रेष्ठः ।

द्रुमः – वाचम् ।

(22) उदाहरणानुसारं परिवर्त्य लिखत ।

उदा : वसति स्म – अवसत् ।

(क) पठति स्म – _______ ।

(ख) हसति स्म – _______ ।

(ग) धावति स्म – _______ ।

(23) संस्कृतभाषया अनुवदत ।

(क) ആധുനിക കേരളീയ സംസ്കൃത കവിയാണ് പി.കെ. നാരായണപിള്ള.

(ഖ) മുകുന്ദമാലയുടെ കർത്താവ് കുലശേഖരനാണ്.

(ग) ശക്തിഭദ്രൻ ശ്രീശങ്കരാചാര്യരുടെ സമകാലികനാണ്.

IV. 24 - 30 प्रत्येकस्य प्रश्नस्य चत्वारः अङ्काः ।

24 മുതൽ 30 വരെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് 4 സ്കോർ വിതം. **(4 × 4 = 16)**

प्रदत्तेषु प्रश्नेषु **चतुर्णाम्** उत्तराणि लिखत ।

തന്നിരിക്കുന്നവയിൽ നിന്നും **4** ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരമെഴുതുക.

(24) अधः प्रदत्तं श्लोकं पठित्वा दानस्य महत्वम् अधिकृत्य एकां टिप्पणीं लिखत ।

शिक्षा क्षयं गच्छति कालपर्ययात्
सुबद्धमूला निपतन्ति पादपाः ।
जलं जलस्थानगतं च शुष्यति
हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति ।।

(25) अधः प्रदत्तं श्लोकं पठित्वा गद्यक्रमं पूरयत ।

पुराणमित्येव न साधु सर्वं
न चापि काव्यं नवमित्यवद्यम् ।
सन्तः परीक्ष्यान्यतरद् भजन्ते
मूढः परप्रत्ययनेयबुद्धिः ।।

पुराणम् इति एव सर्वं न ______ । काव्यं नवम् इति अपि न च ______ । ______ परीक्ष्य अन्यतरद् भजन्ते । मूढः परप्रत्ययनेयबुद्धिः भवति ।

(26) अधः प्रदत्तां सूचनां पठित्वा रामायणमधिकृत्य एकां टिप्पणीं लिखत ।

सूचना :

- आदिकाव्यम् ।
- रामस्य अयनम् ।
- सप्तकाण्डाः ।

(27) अधः प्रदत्तस्य श्लोकस्याशयं स्ववाक्यैः लिखत ।

अयं निजः परो वेति गणना लघुचेतसाम् ।

उदारचरितानान्तु वसुधैव कुटुम्बकम् ।।

(28) अधः प्रदत्तं जीवनचरितरूपरेखां पठित्वा शक्तिभद्रमधिकृत्य एकां टिप्पणीं लिखत ।

नाम	–	शक्तिभद्रः ।
जीवनकालः	–	क्रिस्तोःपरं अष्टमशतकम् ।
जन्मदेशः	–	दक्षिणकेरलेषु कुन्नत्तूर देशः ।
साहित्यरंगः	–	नाटककारः ।
सविशेषताः	–	भुवनभूतिः नाम पुरस्कारजेता ।

(29) श्लोकं व्याख्यात ।

एकदा रामचन्द्रस्य लालयति पदाम्बुजम् ।

झटित्युन्मुच्य चिक्षेप सीता–रत्नाङ्गुलीयकम् ।।

(30) अधः प्रदत्तां सूचनां पठित्वा नारायणभट्टपादमधि–कृत्य **एकां** टिप्पणीं लिखत ।

- उपरिनवग्रामे जनिमलभत ।
- मातृगुप्ता, माधवाचार्यः, दामोदरः अच्युतपिसारटिः च गुरवः ।
- नारायणीयम् ।
- विंशत्यधिकाः चम्पूग्रन्थाः ।

V. 31-37 प्रत्येकस्य प्रश्नस्य पञ्च अङ्काः ।

31 മുതൽ 37 വരെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് 5 സ്കോർ വിതം. (3 × 5 = 15)

प्रदत्तेषु प्रश्नेषु **त्रयाणाम्** उत्तराणि लिखत ।

തന്നിരിക്കുന്നവയിൽ നിന്നും **3** ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരമെഴുതുക.

(31) अधः प्रदत्तं श्लोकं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

पापान्निवारयति योजयते हिताय
गुह्यं निगूहति गुणान् प्रकटीकरोति ।
आपद्गतं च न जहाति ददाति काले
सन्मित्रलक्षणमिदं प्रवदन्ति सन्तः ।।

(1) पापान्निवारयति इति पदस्य पदच्छेदं लिखत ।

पापान्निवारयति – ______ + ______ ।

(2) जहाति इति पदस्यार्थः कः ?

(3) श्लोकस्यास्याशयं लिखत ।

(32) अधः प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा तदाशयं मलयालभाषया अनुवदत ।

शिशुसाहित्ये तथा गद्यसाहित्ये च प्रथमं स्थानमस्ति पञ्चतन्त्रकथायाः । पण्डितेन विष्णुशर्मणा पशुपक्षिकथारूपेण पञ्चतन्त्रमिदं ग्रथितम् । पञ्चतन्त्रे कथारूपेण तन्त्राणि – आयोजयन्ति । ताः कथाः आबालवृद्धं जनान् आमोदयन्ति । पञ्चतन्त्रस्य भाषा अतीवसरला भवति ।

(33) अधः प्रदत्तं श्लोकं पठित्वा हनुमतादृष्टां सीतामधिकृत्य **एकां** टिप्पणीं लिखत ।

ततो मलिनसंवीतां राक्षसिभिः समावृत्ताम् ।
उपवासकृशां दीनां निश्वसन्तीं पुनः पुनः ।।
अश्रुपूर्णमुखीं दीनां कृशामनशनेन च ।
शोकध्यानपरां दीनां नित्यं दुःखपरायणाम् ।।

(34) यथोचितं योजयत ।

नारायणभट्टपादः	–	विश्वभानुः ।
रामपाणीवादः	–	मुकुन्दमाला ।
कुलशेखरः	–	नारायणीयम् ।
शक्तिभद्रः	–	चन्द्रिका ।
पि.के. नारायणपिल्ला	–	आश्चर्यचूडामणिः ।

(35) अधः प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा डॉ. के.एन्. एषुत्तच्छन् महाशयस्य जीवनचरितरूपरेखां पूरयत ।

आधुनिककेरलीयसंस्कृतकविषु प्रमुखः भवति डॉ. के.एन्. एषुत्तच्छन् महाशयः । सः पट्टाम्बिदेशे जनिमलभत । लक्ष्मियम्मा कृष्णनेषुत्तच्छन् चास्य पितरौ स्तः । अस्य केरलोदये केरलीयसंस्कृतेः वैविध्यं सम्यक् प्रदर्शयति । अयं पण्डितश्रेष्ठः 1981 तमे वर्षे दिवंगतः ।।

नाम ______________________

जन्मदेशः ______________________

पितरौ ______________________

कृतिः ______________________

दिवंगतवर्षः ______________________

(36) सूचनानुसारं दीपकालङ्कारं व्याख्यात ।

सूचना :

- लक्षणम् ।
- उदाहरणम् ।
- लक्षणसमन्वयः ।

(37) वृत्तं गणव्यवस्थां प्रति योजयत ।

द्रुतविलम्बितं	–	जतजास्ततो गौः ।
वसन्ततिलका	–	नभौ भरौ ।
इन्द्रवज्रा	–	तभजा जगौ गः ।
उपेन्द्रवज्रा	–	सैः कथितम् ।
तोटकम्	–	तौ जगौ गः ।

DITTO WS

VI. **38-43 प्रत्येकस्य प्रश्नस्य षट् अङ्काः ।**

38 മുതൽ 43 വരെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് 6 സ്കോർ വിതം. **(3 × 6 = 18)**

प्रदत्तेषु **त्रयाणां** प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

തന്നിരിക്കുന്നവയിൽ നിന്നും 3 ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരമെഴുതുക.

(38) प्रदत्तेषु भवतः इष्टतमं श्लोकं चित्वा सकारणं लिखत ।

(क) विद्वत्वं च नृपत्वं च नैव तुल्यं कदाचन ।
स्वदेशे पूज्यते राजा विद्वान् सर्वत्र पूज्यते ।।

(ख) गुणानां वा विशालानां सत्काराणां च नित्यशः ।
कर्तारः सुलभा लोके विज्ञातारस्तु दुर्लभः ।।

(ग) वरमेको गुणी पुत्रो न च मूर्खशतान्यपि ।
एकश्चन्द्रस्तमो हन्ति न तु तारागणः क्वचित् ।।

(39) कथास्तम्भं क्रमीकुरुत ।

- ते पण्डिताः शास्त्रविज्ञानेन सिंहाय सजीवत्वं ददाति ।
- बुद्धिमान् वृक्षमारुह्य स्वप्राणानरक्षत् ।
- चत्वारो ब्राह्मणपुत्राः मित्रभावमुपगतः वसन्ति स्म ।
- एकः शास्त्रपराङ्मुखः किन्तु बुद्धिमान् चाभवत् ।
- तेषु त्रयः शास्त्रपारङ्गताः ।
- सजीवं प्राप्ताः सिंहः तान् पण्डितान् अमारयत् ।

(40) अधः प्रदत्तं गद्यभागं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

एकस्मिन् अधिष्ठाने चत्वारो ब्राह्मणपुत्राः परस्परं मित्रभावमुपगतः वसन्ति स्म । तेषु त्रयः शास्त्रपारंगताः किन्तु प्रायोगिकबुद्धिरहिताः भवन्ति । एकस्तु बुद्धिमान् केवलं शास्त्रपराङ्मुखः । गुरुकुलवासानन्तरं ते देशान्तरं गताः । तेषां मार्गमध्ये एका अटवी आसीत् । तत्र कानिचित् अस्थीनि दृष्टानि । पण्डितं मन्यमानाः त्रयः अस्य मृतसत्वस्य अस्थिसञ्चयमकरोत् । अथ तैः मन्त्रविद्यया एकः सिंहः निष्पाद्यते । सजीवं प्राप्तेन सिंहेन ते त्रयोऽपि व्यापादितः ।

(1) कति ब्राह्मणपुत्राः मित्रभावमुपगतः वसन्ति स्म ?

(2) तेषु त्रयः कीदृशमासीत् ?

(3) सजीवं प्राप्तेन सिंहेन किमाचरितम् ?

(4) तेषां मार्गमध्ये किमासीत् ?

(5) गद्यभागे काननमित्यर्थे प्रयुक्तं पदं किम् ?

(6) तेषु एकः कीदृशम् आसीत् ?

(41) गद्यभागं पठित्वा संगृह्य लिखत ।

प्राचीनकालादारभ्य केरलेषु अनेके–साहित्यप्रमुखाः संस्कृतशास्त्रज्ञाः च आसन् । कुलशेखरशक्तिभद्रादयः नाटककाराः श्रीशङ्करभगवत्पादप्रभृतयः वेदान्तप्रस्थानस्थापकाः काव्यकाराश्च शङ्करकविप्रभृतयः साहित्यकुशलाः च इमां केरलधरणीम् अभूषयत् । तेषु प्रमुखः भवति कुलशेखरः ।

कुलशेखरः अष्टमशतके केरलेषु लब्धजन्माभूत् । अयं चेरराज्यस्याधिपः आसीत् । तस्य शासनाकालः चेरराज्यस्य सुवर्णकालः इति इतिहासविदो वदन्ति । सः वैष्णवधर्मस्य प्रचारकः आसीत् । सुभद्राधनञ्जयं, तपतीसंवरणं, मुकुन्दमाला चास्य कृतयः भवन्ति ।

एवं कुलशेखरस्य संस्कृतपोषणम् अनुपमं भवति । तस्य मुकुन्दमाला वैष्णव भक्तेः तथा तत्त्वचिन्तायाः च प्रसारणरूपेण उत्तरभारते सर्वत्र उपयुज्यते ।

(42) अधः प्रदत्तां सूचनां पठित्वा श्रीकृष्णविलासकाव्यम् अधिकृत्य एकां लघूपन्यासं लिखत ।

सूचना :

- सुकुमारकविः ।
- भागवतकथामाश्रित्य कृतं काव्यम् ।
- द्वादशसर्गाः ।
- श्रीकृष्णस्य बाल्यकालम् ।

(43) प्रदत्तानि नाटकसङ्केतानि विशदयत ।

(क) स्थापना ।

(ख) स्वगतम् ।

(ग) सूत्रधारः ।

VII. 44 - 45 प्रत्येकस्य प्रश्नस्य अष्ट अङ्काः ।

44 മുതൽ 45 വരെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് 8 സ്കോർ വീതം. **(1 × 8 = 8)**

प्रदत्तयोः प्रश्नयोः **एकस्य** उत्तरं लिखत ।

തന്നിരിക്കുന്നവയിൽ നിന്നും 1 ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക.

(44) सूचनानुसारं हनुमत् – सीता – संवादमधिकृत्य एकम् उपन्यासं लिखत ।

सूचनाः –

- रामायणम् ।
- सुन्दरकाण्डम् ।
- अशोकवनिकायाम् उपविष्टा सीता ।
- सीतायाः दुःखितावस्था ।
- श्रीरामं प्रशशंस ।

(45) अधः प्रदत्तां सूचनां पठित्वा कंसस्य आमन्त्रणवचांसि अधिकृत्य एकम् उपन्यासं लिखत ।

सूचनाः –

- कंसः अमात्यान् समाहूयति ।
- वसुदेववाक्यम् ।
- दिव्यं रूपं प्राप्ता सुता ।
- नारदस्य वचः ।
- विष्णोः पराक्रमः ।